

ความเต็มใจจ่ายของผู้ประกอบการร้านอาหาร
ในการใช้ภาษาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แทนการใช้โฟม
ในพื้นที่ถนนคนเดินวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่

จัดทำโดย

จิตรานุช จิวตระกูล

531660006

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผศ. ดร. ปิยะลักษณ์ พุทธวงศ์

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการวิชา 751409

(แบบฝึกหัดการวิจัยปัญหาเศรษฐกิจปัจจุบัน)

ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2555

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

**The willingness to pay of foods and beverage sellers
to use environmentally friendly containers
at Sunday Walking Street market, Chiang Mai province.**

By

Jittranoot Jiwtrakul

531660006

Advisor

Asst. Prof. Dr. Piyaluk Buddhawongsa

**This research is a partial fulfillment of Course No. 751409
(Research Exercise in Current Economics Issues)
The second semester of the Academic year 2012
Faculty of Economics, Chiang Mai University**

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณา และความอนุเคราะห์จาก อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร. ปิยะลักษณ์ พุททวงศ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาที่มีประโยชน์ ตลอดจนช่วยตรวจสอบ และชี้แนะ แนวทางการแก้ไขปัญหาของการศึกษาในครั้งนี้ให้มีความถูกต้อง และและมีเนื้อหาที่สมบูรณ์ ซึ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ และบรรณารักษ์ห้องสมุด คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ในการใช้ฐานข้อมูลเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบสอบถาม พร้อมทั้งเสนอแนะข้อคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับการศึกษาในครั้งนี้ ขอขอบคุณเพื่อนๆ ผู้ที่คอยช่วยเหลือ และสนับสนุนให้การศึกษานี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี สุดท้ายนี้ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานวิจัยเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ที่สนใจข้อมูล หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนต้องขออภัยเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

จิตรานุช จิวตระกูล

บทสรุปของผู้บริหาร

ความเต็มใจจ่ายของผู้ประกอบการร้านอาหาร
ในการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แทน
การใช้โฟม ในพื้นที่ถนนคนเดินวันอาทิตย์
จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางสาวจิตรา นุช จิวตระกูล

อาจารย์ที่ปรึกษารายงานวิจัย

ผศ.ดร. ปิยะลักษณ์ พุทธวงษ์

บทคัดย่อ

การศึกษามูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ประกอบการในการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แทนการใช้โฟม มีวัตถุประสงค์สามประการ คือ 1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้ประกอบการร้านอาหาร และเครื่องดื่ม 2. เพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่าย และปัจจัยที่ส่งมีผลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งมีผลต่อการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการร้านอาหารในพื้นที่ถนนคนเดินวันอาทิตย์โดย ใช้แบบสอบถาม จำนวน 50 ตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป และพฤติกรรมของผู้ประกอบการใช้สถิติการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ในส่วนของการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งมีผลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) ในรูปสมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Multiple linear regression function) และการศึกษาปัจจัยที่ส่งมีผลต่อการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ใช้มาตรวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) ในการวิเคราะห์

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 41.74 ปี ระดับการศึกษาสูงสุด คือปริญญาตรี มีอาชีพหลัก คือธุรกิจส่วนตัว และค้าขาย ที่อื่นๆ ที่ไม่ใช่ถนนคนเดิน มีรายได้จากอาชีพหลักต่อเดือนเฉลี่ย 12,300.5 บาท กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำหน่ายอาหารว่าง และเครื่องดื่ม มีต้นทุนเฉลี่ย 2,100.5 บาทต่อวัน รายได้เฉลี่ยจากการขายอาหารที่ถนนคนเดิน 7,440.36 บาทต่อวัน และกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเลือกใช้ภาชนะที่ผลิตจากพลาสติกใส่อาหารให้ลูกค้า

ผลการประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายภาษีภาวะบรรจุน้ำดื่มที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าควรใช้ภาษีภาวะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบรรจุน้ำดื่ม อยู่ในระดับมาก โดยมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายเฉลี่ย 1.54 บาทต่อชิ้น

ปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาษีภาวะบรรจุน้ำดื่มที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ อายุ และรายได้จากถนนคนเดินต่อวัน โดยอายุ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับมูลค่าความเต็มใจจ่าย ส่วนรายได้จากถนนคนเดินต่อวัน มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับ มูลค่าความเต็มใจจ่าย สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้อาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด คือ ประเภทอาหารที่ขาย และระยะเวลาในการย่อยสลายของภาชนะ เป็นปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญน้อยที่สุด

Executive Summary	The willingness to pay of foods and beverage sellers to use environmentally friendly containers at Sunday Walking Street market, Chiang Mai province.
Author	Miss Jittranoot Jiwtrakul
Degree	Bachelor's degree of Economics
Independent Study Advisor	Asst. Prof. Dr. Piyaluk Buddhawongsa

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to study the behavior of sellers that choose foods and beverage containers. (2) to evaluate the willingness to pay for using environmentally friendly foods and beverage containers (3) to study the factors affecting the decision to use environmentally friendly containers. Data of 50 samples was collected by using Contingent Valuation Method (CVM) which used to valuate the willingness to pay (WTP) and Likert's Scale was used to analysis factors affecting the decision to use environmentally friendly containers.

The result indicated that the average age of sellers was 41.74 years old, the highest education was Bachelor's degree, the main career was business owner besides sellers at Sunday walking street market, their average income from main career was 12,300.5 baht. Most of them sell snacks and beverages, average cost per day was 2,100.5 baht and average income from this market was 7,440.36 baht per day. Plastic containers were the major used by sellers.

The result of value of willingness to pay shows that sellers would pay 1.54 baht per piece for environmentally friendly container on average. Most of sellers strongly agree that using environmentally friendly packaging.

The factors affecting the willingness to pay (WTP) were only age of seller and income from Sunday walking street per day. Age was positively related with the willingness to pay. While income per day was negatively related with the willingness to pay. In the sellers' opinion, the factor that most influences choosing environmentally friendly packaging was the kind of food they sold and least influences was the length of time for containers to be decomposed.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	5
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	5
1.4 ขอบเขตการศึกษา	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา	7
2.1.1 ต้นทุน	7
2.2.2 กำไรจากการผลิต	9
2.2.3 ลักษณะตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด	9
2.2.4 วิธีการสมมติเหตุการณ์ (contingent valuation method: CVM)	12
2.2 การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
บทที่ 3 ระเบียบ และวิธีวิจัย	16
3.1 กรอบแนวคิด	16
3.2 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	18

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	18
3.4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	19
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	20
บทที่ 4 ผลการศึกษา	21
4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	21
4.2 ข้อมูลพฤติกรรมการจำหน่ายอาหารของผู้ประกอบการ	23
4.3 ประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	26
4.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ของผู้ประกอบการร้านอาหารในพื้นที่ ถนนคนเดินวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่	31
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา	33
5.1 สรุปผลการศึกษา	33
5.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษา	34
บรรณานุกรม	36
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถามข้อมูลความเต็มใจจ่ายของผู้ประกอบการ ในการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ถนนคนเดินวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่	40

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1.1	ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในระหว่างปี พ.ศ. 2548 ถึง พ.ศ. 2553	2
1.2	ระยะเวลาที่ขยะแต่ละชนิดย่อยสลายตามธรรมชาติ	2
4.1	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	22
4.2	ข้อมูลพฤติกรรมกรจําหน่ายอาหารของผู้ประกอบการ	24
4.3	ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาขยะ	25
4.4	ระดับความคิดเห็นในการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	26
4.5	มูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	27
4.6	มูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม(ร้อยละ)	27
4.7	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	28
4.8	สรุปผลการประมวลผลตามแบบจำลองมูลค่าความเต็มใจจ่าย โดยใช้ตัวแปรตาม คือ มูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	29
4.9	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของ ผู้ประกอบการร้านอาหารในพื้นที่ ถนนคนเดินวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่	31
4.10	ระดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการร้านอาหารในพื้นที่ ถนนคนเดินวันอาทิตย์ จังหวัด เชียงใหม่	32

สารบัญภาพ

รูป

หน้า

3.1 กรอบแนวคิด

17

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ทุกวันนี้ ปัญหาสิ่งแวดล้อมกำลังเป็นปัญหาใหญ่ที่ทุกคนกำลังเผชิญ การพัฒนาของเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว กระตุ้นให้มนุษย์บริโภคสินค้าเพิ่มขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการ ความสะดวกสบาย และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จากการใช้ทรัพยากรและการบริโภคอย่างสิ้นเปลือง ได้ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมามากมาย ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่มีผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ บนโลก นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดปัญหาความแปรปรวนของสภาพอากาศ ภัยพิบัติที่รุนแรงมากขึ้นแล้ว สิ่งที่เกิดจากการบริโภคเหล่านี้ ยังก่อให้เกิดมลพิษตามมา โดยเฉพาะพลาสติกและโฟม ซึ่งนิยมใช้กันมากขึ้นเนื่องจากใช้ง่าย สะดวกในการพกพาและขนส่ง

จากข้อมูลกรมควบคุมมลพิษระบุไว้ว่า ความสามารถในการจัดเก็บขยะของประเทศไทย มีน้อยกว่า 70 เปอร์เซ็นต์ ของขยะที่เกิดขึ้นกว่า 14 ล้านตัน ต่อปีจากประชากรกว่า 60 ล้านคน ดังนั้นจึงมีขยะมูลฝอย ที่ตกค้างตามสถานที่ต่างๆ และถูกกำจัดอย่างไม่ถูกวิธี ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ มลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ แหล่งพาทะเลน้ำโรค เป็นต้น

ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ.2548- 2553 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี โดยข้อมูลดังกล่าว แบ่งตามเขตพื้นที่ คือ กรุงเทพมหานคร เขตเทศบาลรวม เมืองพัทยา ภาคกลาง และภาคตะวันออก ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และนอกเขตเทศบาล ดังตารางที่

1.1 (กรมควบคุมมลพิษ, 2555)

ตารางที่ 1.1 ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในระหว่างปี พ.ศ. 2548 ถึง พ.ศ. 2553

พื้นที่	ปริมาณขยะมูลฝอย(ตันต่อวัน)					
	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กรุงเทพมหานคร	8,291	8,403	8,532	8,780	8,834	8,766
เขตเทศบาลรวมเมืองพัทยา	12,635	12,912	13,600	14,915	16,368	16,620
ภาคกลางและภาคตะวันออก	5,499	5,619	5,780	5,258	5,830	5,918
ภาคเหนือ	2,148	2,195	2,346	2,931	3,255	3,315
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2,906	2,970	3,167	4,267	4,700	4,768
ภาคใต้	2,082	2,128	2,307	2,459	2,583	2,619
นอกเขตเทศบาล	18,295	18,697	18,200	17,369	16,208	16,146

ที่มา: กรมควบคุมมลพิษ

จากข้อมูลในตาราง 1.2 จะเห็นได้ว่าขยะที่ไม่สามารถย่อยสลายได้ และไม่ควรรีไซเคิลมากที่สุดคือ โฟม แต่ในทางกลับกันข้อมูลจากข้อมูลเว็บไซต์มูลนิธิโลกสีเขียว กลับพบว่าในแต่ละวัน คนไทยใช้ขยะประเภทกล่องโฟมกันคนละ 2.3 กล่อง ต่อวัน ซึ่งหากคิดทั้งประเทศ พบว่าในแต่ละวันประเทศไทยมีขยะจากโฟม วันละไม่ต่ำกว่า 138 ล้านกล่อง (สถิติน่าสนใจ, 2555)

ตารางที่ 1.2 ระยะเวลาที่ขยะแต่ละชนิดย่อยสลายตามธรรมชาติ

ชนิดของขยะ	ระยะเวลาย่อยสลาย
เศษกระดาษ	2-5 เดือน
เปลือกส้ม	6 เดือน
ถ้วยกระดาษเคลือบ	5 ปี
ก้นกรองบุหรี่	12 ปี
รองเท้าหนัง	25-40 ปี
กระป๋องอะลูมิเนียม	80-100 ปี
ถุงพลาสติก	450 ปี
โฟม	ไม่ย่อยสลายควรหลีกเลี่ยงการใช้

ที่มา: กรมควบคุมมลพิษ

สำหรับจังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉลี่ยแล้วในแต่ละวันคนเชียงใหม่ผลิตขยะประมาณ 2.12 กิโลกรัม ต่อคน ถือเป็นอัตราที่สูงที่สุดในประเทศไทย ซึ่งทางเทศบาลเมืองเชียงใหม่ ต้องใช้งบประมาณกว่า 200 ล้านบาท ในการกำจัดขยะ แต่ละปี ปัจจุบันการกำจัดขยะของเทศบาลเมืองเชียงใหม่ ใช้วิธีการฝังกลบ โดยจ้างบริษัทเก็บขยะในพื้นที่เทศบาล แล้วนำมารวมกันไว้ที่ลานพักขยะ ก่อนที่จะมีรถบรรทุกเก็บขยะไปกำจัดที่ บริเวณบ้านตาล อ.ฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งปัจจุบันนี้เทศบาลนครเชียงใหม่กำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับการมีทิ้งขยะไม่เพียงพอ ที่ทิ้งขยะเริ่มขยายเข้าใกล้เขตชุมชน ทำให้ชาวบ้านเริ่มไม่พอใจ เนื่องจากปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น โดยพื้นที่ฝังกลบขยะในปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 300 ไร่ สามารถรองรับขยะได้วันละ ประมาณ 250 ตัน ผลกระทบจากการฝังกลบขยะ อาจก่อให้เกิดปัญหาหน้าดินเสื่อมโทรม มลพิษ แหล่งเชื้อโรคจากขยะ หากบริเวณใกล้เคียงมีแหล่งน้ำ อาจทำให้น้ำใต้ดินเสีย เนื่องจากน้ำเสียจากบ่อขยะซึมลงไป (เปลี่ยนจากกลบ เป็นระบบที่สะอาด , 2555)

ปริมาณขยะจำนวนมากที่เกิดขึ้น มาจากหลายส่วน ทั้งภาคครัวเรือน อุตสาหกรรม และแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมในกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ คือ ถนนคนเดิน วันอาทิตย์ ถนนสายนี้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ชื่อ ขาย ลินคำ ที่เป็นเอกลักษณ์แห่งหนึ่งของจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากเสน่ห์ของความเป็นล้านนา อาหารพื้นเมือง รวมถึงความหลากหลาย และมีเอกลักษณ์ของลินคำ จึงเป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ เข้ามาในถนนสายนี้ไม่ต่ำกว่า หนึ่งหมื่นคนในแต่ละสัปดาห์ โดยมีเงินหมุนเวียนไม่ต่ำกว่าสัปดาห์ละ 100 ล้านบาท ปริมาณนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านขยะ โดยเฉพาะขยะโฟมซึ่งที่นี่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ผลิตขยะโฟมมากที่สุดในภาคเหนือ ปัจจุบันเทศบาลนครเชียงใหม่ ร่วมกับโครงการพื้นบ้านย่านเวียงเชียงใหม่ และ no foam .org จัดโครงการ “ถนนคนเดิน เชียงใหม่ โนโฟม” กำลังณรงค์เรื่องสิ่งแวดล้อมในถนนสายนี้ โดยให้ผู้ประกอบการร้านอาหาร หันมาใช้วัสดุธรรมชาติ หรือใช้วัสดุที่สามารถรีไซเคิลได้ ในการจำหน่ายอาหารให้กับลูกค้า เพื่อลดปริมาณขยะในพื้นที่ และเพื่อคงภาพลักษณ์ในด้านความสะอาด สดใส ของถนนคนเดินกลับมา ซึ่งโครงการนี้เป็นโครงการที่ต่อยอดมาจาก โครงการ “ซานอ้อยแทนโฟม” ที่วัดพันอัน ที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ.2553 โดยโครงการในครั้งนั้นได้รับความร่วมมืออย่างดีจาก พระครูอมรธรรมทัต เจ้าอาวาสวัดพันอัน ที่ขอความร่วมมือจากร้านอาหารภายในบริเวณวัดกว่า 40 ร้าน ให้เปลี่ยนมาใช้ภาชนะที่ย่อยสลายได้ เช่น กระจาด ซานอ้อย ใบตอง หรือภาชนะที่ใช้แล้วนำมาล้างใหม่ได้ ใส่อาหารแทนการใช้โฟม ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการร้านค้าเป็นอย่างดี นอกจากนี้ ยังมีการแยกขยะเพื่อนำซานอ้อยไปหมักเป็นปุ๋ยใช้ในวัด อรชร บุญหลง คณะทำงานองค์กรให้ข้อมูลว่าในปี 2554 มีการลดการใช้โฟมได้แล้วประมาณ 40-50 เปอร์เซ็นต์ โดยในระยะแรกผู้ประกอบการต้องยอมที่จะเพิ่มต้นทุนด้านภาชนะบรรจุอาหาร แต่ในระยะยาวผู้ประกอบการหลายคนคาดว่าจะทำให้มียอดขาย

มากขึ้น เนื่องจากคนปัจจุบันคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และสุขภาพมากขึ้น สำหรับขยะจากวัสดุเหล่านี้ จะนำไปบริจาคให้กับเกษตรกรเพื่อใช้เป็นปุ๋ย ซึ่งนอกจากจะเป็นการลดปัญหาขยะล้นเมืองแล้ว ยังเป็นการสนับสนุนให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยธรรมชาติเพิ่มขึ้นด้วย (นิภาพร ทับหูน, 2554)

ขยะโฟม เป็น ขยะ ชนิดหนึ่งที่ก่อให้เกิดผลเสียมากมายตั้งแต่กระบวนการผลิต การจัดการ รวมถึง มีผลเสียต่อสุขภาพของผู้บริโภคที่ใช้บรรจุภัณฑ์จากโฟมด้วย กล่องโฟมใส่อาหาร เป็น ภาชนะที่ ผู้ประกอบการรวมถึงผู้บริโภคนิยมใช้ เนื่องจากมีหลากหลายรูปแบบ ราคาถูก มีความ สะดวก รวดเร็ว ในการบรรจุอาหาร และการขนส่ง แต่การใช้โฟมในการบรรจุอาหารสามารถ ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ โดยเฉพาะการนำไปใส่อาหารที่ร้อนจัด หรืออาหารที่มีส่วนประกอบ ของไขมันสูง ซึ่งเป็นสารละลายที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค เนื่องจากภาชนะโฟมที่เราใช้กันอยู่ ในปัจจุบัน ทำมาจากสารตั้งต้นที่มีชื่อว่า สารสไตรีน ซึ่งองค์การวิจัยโรคมะเร็งนานาชาติ ได้จัด สารนี้ เป็นสารที่มีความเป็นไปได้ที่จะก่อให้เกิดมะเร็งในมนุษย์ นอกจากนี้ สไตรีน ยังมีคุณสมบัติ ละลายได้ดีในน้ำมัน แอลกอฮอล์ และสภาพที่อุณหภูมิสูง เมื่อถูกผิวหนัง หรือเข้าตาอาจทำให้ ระคายเคือง หกสูดดมเข้าไปจะทำให้หายใจลำบาก ไปปวดศีรษะ ง่วง ซึม นอกจากนี้โฟมยังมีสาร เบนซีน(benzene) ซึ่งหากได้รับเป็นเวลานานจะสาเหตุของการเกิดโรคโลหิตจาง หรือมะเร็งเม็ด เลือดขาวได้ โดยระยะแรกจะมีอาการวิงเวียน คลื่นไส้ หากได้สารนี้เข้าสู่ร่างกายจำนวนมาก ภาวะจะถูกกดทำให้ปวดท้อง มีอาการเวียนศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน ง่วงนอน ชัก หัวใจเต้นแรง และอาจเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ (วีรวุฒิ อิ่มสำราญ, 2555: บัญญัติ สุขศรีงาม, 2550)

เนื่องจากวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ ใบตอง กระจกระดาษ และบรรจุภัณฑ์ชานอ้อย ใช้เวลาในการย่อยสลายไม่นาน จึงเป็นตัวเลือกที่สามารถใช้แทนโฟมในการบรรจุอาหาร เพื่อลด ปัญหาขยะ ที่ไม่สามารถย่อยสลายได้ โดยเฉพาะชานอ้อย ที่สามารถนำมาทดแทนการใช้โฟมได้ ก่อนข้างดี เนื่องจากมีหลายหลายรูปแบบให้เลือกใช้ตามความเหมาะสมของอาหาร เช่น กล่อง สีเหลือง ถาด แก้ว ชานอ้อย เป็นบรรจุภัณฑ์ที่สามารถย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติด้วยการฝังกลบ ไม่มีสารพิษ หรือสารที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ นอกจากนี้ยังสามารถบรรจุอาหารทั้งแบบเย็นจัดถึง ร้อนจัดได้ (-40 ถึง 250 องศาเซลเซียส) ที่สำคัญสามารถนำไปเข้าเตาอบหรือเตาไมโครเวฟได้โดย ไม่มีสารก่อมะเร็ง แต่เนื่องจากราคาที่สูงกว่าโฟมถึงสองเท่า จึงก่อให้เกิดต้นทุนที่สูงขึ้นต่อ ผู้ประกอบการ (นิภาพร ทับหูน, 2554)

จากข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่าปัญหาขยะเป็นเรื่องสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อ สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โฟม ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพ และไม่สามารถย่อยสลายได้ รวมถึงปัญหาของถนนคนเดินเรื่องปริมาณขยะ โฟมที่มีมากที่สุดในพื้นที่ภาคเหนือ ซึ่งก่อให้เกิด

ภาพลักษณ์ที่ไม่ดี และเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณของเทศบาลในการกำจัดขยะเหล่านี้ จึงมีการรณรงค์ให้ผู้ประกอบการร้านอาหารหันมาใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งก่อให้เกิดมีต้นทุนที่สูงขึ้นต่อร้านค้า ข้าพเจ้าเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงต้องการศึกษาความเต็มใจจ่ายของผู้ประกอบการต่อการใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อลดปริมาณขยะ และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ให้กับถนนคนเดิน จังหวัดเชียงใหม่

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้ประกอบการร้านอาหาร เครื่องดื่ม ในบริเวณถนนคนเดินวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่ ในการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหาร
2. เพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่าย และปัจจัยที่ส่งมีผลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งมีผลต่อการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

ข้อมูลจากการศึกษา จะเป็นประโยชน์สำหรับเทศบาลนครเชียงใหม่ในการนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการร้านอาหารใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อลดปริมาณขยะ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ถนนคนเดิน จังหวัดเชียงใหม่

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ ศึกษาพฤติกรรมของผู้ประกอบการร้านอาหาร ร้านเครื่องดื่ม ในการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหาร ประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ประกอบการ ในด้านต้นทุนที่เพิ่มขึ้น เมื่อมีการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อลดปัญหาการกำจัดขยะที่ย่อยสลายยากของเทศบาลนครเชียงใหม่ และการสร้างภาพลักษณ์ในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้กับถนนคนเดิน รวมถึงศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ขอบเขตประชากรที่ใช้ศึกษาคือ ผู้ประกอบการร้านอาหาร และเครื่องดื่ม ในพื้นที่ถนนคนเดินวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งผู้ที่ใช้และไม่ใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

- ความเต็มใจจ่าย(willingness to pay) หมายถึง จำนวนเงินสูงสุดที่ผู้ประกอบการร้านอาหารเต็มใจจ่าย เพื่อใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หมายถึง ภาชนะใส่อาหารที่ทำจากชานอ้อย ใบตอง และกระดาษ

- **อาหารหลัก** หมายถึง อาหารจานเดียว และกับข้าว
- **อาหารทานเล่น และเครื่องดื่ม** หมายถึง อาหารที่ไม่ใช่อาหารจานเดียว ไม่ใช่กับข้าว และเครื่องดื่มทุกชนิด

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาความเต็มใจจ่ายของผู้ประกอบการร้านอาหารในการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แทนการใช้ภาชนะที่ย่อยสลายยาก ในพื้นที่ถนนคนเดิน วันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีทฤษฎีที่ใช้อธิบายลักษณะของถนนคนเดิน และลักษณะของผู้ประกอบการ ดังนี้

2.1 ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

2.1.1 ต้นทุน

2.1.2 กำไรจากการผลิต

2.1.3 ลักษณะตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด

2.1.4 วิธีการสมมติเหตุการณ์ (contingent valuation method: CVM)

2.1.1 ต้นทุน

การดำเนินกิจการ ย่อมต้องมีต้นทุนเกิดขึ้น ซึ่งภาชนะใส่อาหารนับเป็นต้นทุนส่วนหนึ่งของกิจการ โดยความหมายของต้นทุนมีทั้งในทางบัญชี และทางเศรษฐศาสตร์

ต้นทุนทางบัญชี คือ จำนวนเงิน หรือ ภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายเป็นเงินสด หรือรายการเทียบเท่าเงินสดเพื่อแลกกับสินค้า หรือบริการ ที่จะก่อให้เกิดรายได้ต่อไปในอนาคต ต้นทุนในที่นี้หมายถึง สินทรัพย์ หรือค่าใช้จ่ายก็ได้ สามารถแบ่งได้หลายประเภท สำหรับ ภาชนะใส่อาหาร ถือเป็นต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไปตามสัดส่วนของปริมาณการผลิต หรือปริมาณการขาย ในขณะที่ต้นทุนต่อหน่วยจะคงที่เท่ากันทุกๆ หน่วย ซึ่งต้นทุนชนิดนี้ คือ ต้นทุนแปรผัน (TVC) ในการบริหารนั้น ต้นทุนแปรผันจะมีบทบาทต่อการตัดสินใจของหน่วยธุรกิจมาก (สุพาดา สิริกุดตา, 2548: เมธสิทธิ์ พูลดี, 2551)

ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ ในทางเศรษฐศาสตร์สามารถแบ่งต้นทุนได้หลายชนิด อาทิ ต้นทุนเอกชน และต้นทุนทางสังคม (วันรักษ์ มิ่งมณีนากิน, 2539: ภาคราช ปรีดาศักดิ์, 2547)

1. **ต้นทุนเอกชน** (private cost) คือ ต้นทุนของการผลิตสินค้า หรือบริการใดๆ ที่เจ้าของหน่วยผลิตนั้นต้องจ่ายโดยตรง

2. **ต้นทุนสังคม** (social cost) คือการประเมินต้นทุนภายนอก ซึ่งถูกประเมินเป็นค่าเสียโอกาสของทรัพยากรที่เกิดจากดำเนินกิจกรรมการผลิตหนึ่ง รวมกับต้นทุนเอกชน อีกนัยหนึ่ง คือ การที่กิจกรรมการผลิตของหน่วยธุรกิจหนึ่ง ก่อให้เกิดผลกระทบภายนอก (externalities) คือ ผลกระทบต่อบุคคลที่สาม ที่ไม่ใช่หน่วยธุรกิจนั้น และไม่ใช่ผู้บริโภคสินค้าจากหน่วยธุรกิจนั้น

การตั้งราคาตามต้นทุนที่เพิ่มขึ้น (Incremental cost) การตั้งราคาวิธีนี้เหมาะกับผู้ขายรายเล็กๆ ในตลาด การที่มีต้นทุนเพิ่มขึ้นอาจทำให้ผู้ขายต้องกำหนดราคาสินค้าใหม่ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจนทำให้ราคาสินค้าเปลี่ยนแปลง อาจเป็นสินค้าเดียวกันแต่มีขนาด น้ำหนัก คุณภาพที่แตกต่างไปจากเดิม การวิเคราะห์ต้นทุนส่วนเพิ่ม จะพิจารณาจากต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น หรือจำนวนสินค้าที่ผลิตใหม่ เราสามารถหาต้นทุนส่วนเพิ่มต่อหน่วยได้ดังสมการ 2.1 (สมศักดิ์ มีทรัพย์หลาก, 2549)

$$\begin{aligned} \text{ต้นทุนส่วนเพิ่มต่อหน่วย} &= \frac{\Delta TC}{\Delta Q} \\ &= \frac{\text{ต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นจากเดิม}}{\text{ปริมาณการผลิตที่เปลี่ยนแปลง}} \\ &\text{สมการ 2.1} \end{aligned}$$

ΔQ คือ จำนวนสินค้าที่ผู้ขายต้องการผลิต

ΔTC คือ ต้นทุนการผลิตเพิ่มจากเดิม

สมมติว่าผู้ขายต้องการผลิตอาหาร 100 ชุด ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น 1000 บาท ต้นทุนส่วนเพิ่มต่อหน่วยจะเท่ากับ $1000/100 = 10$ บาทต่อชุด การที่ผู้ขายจะตัดสินใจว่าจะผลิตสินค้าหรือไม่ ผู้ขายควรพิจารณาว่าหากขายในตลาดแข่งขันสมบูรณ์ ราคาจะต้องเท่ากับต้นทุนส่วนเพิ่มต่อหน่วย ถ้าราคาขายสูงกว่า 10 บาท ผู้ขายควรตัดสินใจผลิตสินค้าใหม่ แต่ถ้าราคาต่ำกว่า 10 บาท ผู้ขายก็ไม่ควรผลิตสินค้าใหม่

เนื่องจาก ต้นทุนรวม (TC) ประกอบด้วยต้นทุนคงที่รวม (TFC) และต้นทุนแปรผันรวม (TVC) ต้นทุนคงที่รวม (TFC) เป็นต้นทุนที่ไม่เปลี่ยนแปลงตามจำนวนการผลิตที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น ส่วนเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับต้นทุนรวม คือ การเปลี่ยนแปลงของต้นทุนแปรผัน (TVC) เราสามารถหาค่าต้นทุนส่วนเพิ่มในอีกรูปแบบหนึ่งดังสมการ 2.2 (กรราคร ปรีดาศักดิ์, 2547)

$$\text{ต้นทุนส่วนเพิ่มต่อหน่วย เท่ากับ } \frac{\Delta \text{TVC}}{\Delta Q} \quad \text{สมการ 2.2}$$

2.1.2 กำไรจากการผลิต

กำไร คือ ส่วนต่างระหว่างรายรับรวมกับต้นทุนรวมที่เกิดขึ้นจากการผลิตสินค้าและบริการ ในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งสามารถคำนวณหาได้จากสมการ 2.6

$$\pi = TR - TC \quad \text{สมการ 2.6}$$

π คือ กำไร หรือขาดทุน

TR คือ รายรับรวม

TC คือ ต้นทุนรวม

จากสมการ เมื่อรายรับรวมไม่เปลี่ยนแปลง การเพิ่มขึ้นของต้นทุนรวม ส่งผลให้กำไรของหน่วยธุรกิจลดลง และเมื่อต้นทุนรวมไม่เปลี่ยนแปลง รายรับรวมที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้หน่วยธุรกิจมีกำไรเพิ่มขึ้น

หน่วยธุรกิจจะบรรลุจุดที่เป็นกำไรสูงสุด หรือจุดที่ต้นทุนต่ำสุด เมื่อ ผู้ผลิตผลิตสินค้าภายใต้เงื่อนไข 2 ประการ คือ (กรราคร ปรีดาศักดิ์, 2547)

1. รายรับส่วนเพิ่ม เท่ากับต้นทุนส่วนเพิ่ม (MR=MC)
2. ความชันของเส้นต้นทุนส่วนเพิ่ม มากกว่าความชันของเส้นรายรับส่วนเพิ่ม

2.1.3 ลักษณะของตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด หรือตลาดผู้ขายมากมาย

ถนนคนเดิน เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีสินค้าหลากหลาย อาทิ เสื้อผ้า ของตกแต่ง งานศิลปะ และอาหาร สำหรับสินค้าประเภทอาหารในพื้นที่ถนนคนเดิน ถือได้ว่าเป็นสินค้าที่มีลักษณะคล้ายกัน แต่อาหารแต่ละชนิดย่อมมีความแตกต่างกัน เช่น ประเภท หรือจุดเด่นอื่นๆ ซึ่งเป็นกลุ่ม

ตัวอย่างที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ลักษณะดังกล่าวจัดได้ว่า อยู่ในกลุ่มของตลาดกึ่งแข่งขัน กึ่งผูกขาด หรือตลาดผู้ขายมากมาย

ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด เป็นตลาดที่มีลักษณะอยู่ระหว่างตลาดแข่งขันสมบูรณ์ และตลาดผูกขาดที่ค่อนข้างมาทางตลาดแข่งขันสมบูรณ์ ซึ่งหน่วยธุรกิจในตลาดนี้จะมีอำนาจในการกำหนดราคาอยู่บ้าง ลักษณะโครงสร้างของตลาดกึ่งแข่งขัน กึ่งผูกขาด คือ

1. ในตลาดมีหน่วยธุรกิจจำนวนมากแข่งขันกัน จำนวนหน่วยธุรกิจที่มีมากทำให้อุตสาหกรรมมีส่วนแบ่งตลาดน้อย โดยหน่วยธุรกิจแต่ละรายจะเสนอขายสินค้าเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับสัดส่วนตลาดทั้งหมด ส่งผลให้หน่วยธุรกิจแต่ละรายมีอำนาจในการกำหนดราคาสินค้าของตนเอง แต่ไม่มีอิทธิพลต่อราคาเฉลี่ยของตลาดมากนัก นอกจากนี้ ตลาดผู้ขายมากมายยังไม่มีผู้นำตลาด เนื่องจากหน่วยธุรกิจทุกรายเป็นรายเล็ก จึงไม่มีหน่วยธุรกิจรายใดที่สามารถชี้นำตลาดได้ โดยหน่วยธุรกิจแต่ละรายจะต้องใส่ใจกับราคาตลาดโดยเฉลี่ย มากกว่าการให้ความสนใจกับคู่แข่งแต่ละราย และการที่มีหน่วยธุรกิจจำนวนมากในตลาดทำให้หน่วยธุรกิจไม่สามารถรวมตัวกันได้ การที่หน่วยธุรกิจพยายามทำกำไรโดยการรวมตัวกันอย่างผิดกฎหมาย (illegal collusion) กับหน่วยธุรกิจอื่นๆ เพื่อกำหนดราคา ร่วมกันและไม่ตัดราคากัน จะไม่สามารถทำได้เมื่อมีหน่วยธุรกิจจำนวนมากในตลาด

2. หน่วยธุรกิจมีการสร้างความแตกต่างให้กับสินค้า (product differentiation) คือ การที่ทำให้สินค้ามีความแตกต่างจากหน่วยธุรกิจอื่นบ้างเล็กน้อย โดยสินค้านี้สามารถใช้ทดแทนกันได้ ถึงแม้ว่าจะไม่สามารถทดแทนกันได้อย่างสมบูรณ์ เมื่อสินค้าของหน่วยธุรกิจอื่นมีราคาสูงขึ้น จะทำให้อุปสงค์ของสินค้านั้นลดลง และอาจเป็นเหตุผลให้ผู้บริโภคหันมาซื้อสินค้าที่สามารถทดแทนกันได้ซึ่งมีราคาถูกกว่าแทน

3. หน่วยธุรกิจแข่งขันกันในด้านคุณภาพของสินค้า ราคา และการตลาด

ด้านคุณภาพ คือการทำให้สินค้าในตลาดมีความแตกต่างกันในลักษณะทางกายภาพ เช่น รูปร่าง ขนาด ซ้อยี่ห้อ การออกแบบ ความน่าเชื่อถือ การบริการลูกค้า การเข้าถึงผลิตภัณฑ์ได้ง่าย ซึ่งสินค้าและบริการแต่ละชนิดจะมีมุมมองด้านคุณภาพที่หลากหลาย

ด้านราคา เนื่องจากหน่วยธุรกิจในตลาดนี้มีการสร้างความแตกต่างให้กับสินค้า จึงต้องเผชิญกับเส้นอุปสงค์ที่มีความชันเป็นลบ ดังนั้น หน่วยธุรกิจจึงสามารถกำหนดราคาและปริมาณของตนได้ แต่ต้องเลือกระหว่างคุณภาพ และราคาของสินค้า หน่วยธุรกิจที่

ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพดี สามารถกำหนดราคาได้สูงกว่าหน่วยธุรกิจที่ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพต่ำ

การตลาด การสร้างความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์จะต้องทำการตลาด ซึ่งมีสองแบบหลัก คือ การโฆษณา (advertising) และบรรจุภัณฑ์(packaging) เมื่อหน่วยธุรกิจที่ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพสูงต้องการขายสินค้าในราคาสูงให้เหมาะสมกับคุณภาพ จึงต้องมีการทำโฆษณา และบรรจุภัณฑ์ที่น่าเชื่อถือ คุณดี เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าว่าจะได้รับสินค้าที่มีคุณภาพ เมื่อจ่ายเงินซื้อ

เป้าหมายของการโฆษณาในตลาดกึ่งแข่งขัน กึ่งผูกขาด คือ ต้องการเพิ่มอุปสงค์ของสินค้าที่ตนผลิต ซึ่งเป็นการเพิ่มต้นทุนคงที่ให้กับหน่วยธุรกิจ

คุณภาพ ราคา และการตลาดที่แตกต่างกัน จะมีอิทธิพลต่อผู้ซื้อในระดับหนึ่ง จึงทำให้หน่วยธุรกิจแต่ละรายมีลูกค้าของตนเป็นส่วนๆไป หน่วยธุรกิจแต่ละรายจึงต่างมีอำนาจผูกขาดในสินค้าของตนอยู่ในระดับหนึ่งพร้อมๆไปกับการแข่งขันที่ต้องเผชิญอยู่ในตลาด (จุฑามาศ ทวีไพบูลย์วงศ์ อ้างถึง โรบิน เบด และ ไมเคิล ปาร์กิน, 2548: นราทิพย์ ชูติวงศ์, 2545: วิรุณศิริ ใจมา, 2545)

การพัฒนาสินค้าและการตลาด

การพัฒนาสินค้าและการตลาดมีผลต่อปริมาณการผลิต ราคา และกำไรทางเศรษฐศาสตร์ของหน่วยธุรกิจ

นวัตกรรมและการพัฒนาสินค้า เพื่อให้ได้กำไรสูงสุด หน่วยธุรกิจจำเป็นต้องพัฒนาสินค้าอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขัน แม้จะเป็นเพียงช่วงระยะสั้นๆ เพราะ เมื่อตลาดเกิดกำไรทางเศรษฐศาสตร์จะทำให้หน่วยธุรกิจอื่นๆเข้ามาในตลาดมากขึ้น การที่หน่วยธุรกิจนำเสนอสินค้าใหม่ๆ จะทำให้ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ลดลง และเพิ่มราคาขายได้ชั่วคราว ซึ่งจะทำให้ได้รับกำไรทางเศรษฐศาสตร์ได้

ต้นทุน และผลประโยชน์ของการพัฒนาสินค้า การพัฒนาสินค้านำย่อมก่อให้เกิดต้นทุนเพิ่มขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ทำให้รายรับเพิ่มขึ้นด้วย หน่วยธุรกิจจำเป็นต้องพิจารณาค่าต้นทุนหน่วยสุดท้าย และผลประโยชน์ควบคู่กันไป เมื่อมีการพัฒนาสินค้าในระดับน้อย ต้นทุนจึงเพิ่มขึ้นไม่มาก ทำให้รายรับหน่วยสุดท้ายสูงกว่าต้นทุนหน่วยสุดท้าย เมื่อต้นทุนหน่วยสุดท้ายทำให้เกิดผลประโยชน์หน่วยสุดท้ายเพิ่มขึ้น หน่วยธุรกิจจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งเพื่อให้ได้รับกำไรสูงสุดจากผลิตภัณฑ์ (จุฑามาศ ทวีไพบูลย์วงศ์ อ้างถึง โรบิน เบด และ ไมเคิล ปาร์กิน, 2548)

การสร้างลักษณะเด่นให้กับร้านอาหาร โดยการใส่ภาชนะใส่อาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ถือเป็น การสร้างความแตกต่างในด้านบรรจุภัณฑ์ ซึ่งสามารถทำให้ร้านอาหารนั้นๆ แตกต่างจากร้านอาหารทั่วไป ซึ่งนับว่าเป็นจุดเด่นอย่างหนึ่งสามารถแข่งขันกับร้านอาหารที่ใช้ภาชนะใส่อาหารจากโฟม หรือภาชนะที่ย่อยสลายยากอื่นๆ ได้

2.1.4 วิธีการสมมติเหตุการณ์ (contingent valuation method: CVM)

การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมแบบสมมติเหตุการณ์ เป็นวิธีการสังเกตพฤติกรรมของผู้บริโภคต่อการตอบสนองต่อทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในตลาดสมมติ ซึ่งจะสอบถามความเต็มใจจ่าย (WTP) ของบุคคลที่มีต่อทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งปกติแล้วแบบสอบถามจะช่วยให้ทราบถึงความพึงพอใจของบุคคลที่ไม่เปิดเผยความพึงพอใจที่มีต่อสินค้า หรือ บริการสาธารณะ

วิธีการนี้สามารถช่วยสรุปพฤติกรรมตลาดที่แท้จริงจากเหตุการณ์สมมติ จึงอาจก่อให้เกิดความไม่แม่นยำในการสรุปผลได้ เช่น การที่ผู้บริโภคไม่เต็มใจที่จะเปิดเผยความเต็มใจจ่ายที่แท้จริงที่มีต่อการลดมลพิษจากก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในถนน เนื่องจากปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาการบริโภคร่วมกันโดยที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย (free-rider) (โสมสกวา เพชรานนท์, 2553)

2.2 การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัชฎาพร ใจมั่น (2550) ศึกษาเรื่อง การแบ่งกลุ่มผู้บริโภคภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยใช้เทคนิค conjoint analysis ผลการวิจัย พบว่า ภาชนะบรรจุอาหารที่สามารถนำรีไซเคิลได้ มีความสำคัญมากที่สุดต่อการตัดสินใจซื้อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จากการแบ่งกลุ่มผู้บริโภคด้วยเทคนิค cluster analysis พบว่า กลุ่มผู้บริโภคกลุ่ม value oriented group เป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีมากที่สุด และการตัดสินใจซื้อจะให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ในการซื้อ และวัตถุประสงค์เป็นหลัก จากการวิเคราะห์ทางสถิติ ด้านประชากรศาสตร์ พฤติกรรม ทักษะคิด และค่านิยม พบว่า ผู้บริโภคที่มีความเต็มใจจ่ายเงินมากขึ้นคือกลุ่มวัยกลางคนที่มีรายได้ดี และการศึกษาดี ผู้บริโภคกลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และจะคำนึงถึงเรื่องเหล่านี้ก่อนการตัดสินใจซื้อสินค้า

ประกาย ชีระวัฒนากุล (2550) ศึกษาความเต็มใจจ่าย เพื่อการปรับปรุงคุณภาพอากาศในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอากาศในกรุงเทพมหานคร ด้วยเทคนิคการสมมติเหตุการณ์ให้ประเมินมูลค่า หรือ CVM และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดมูลค่าความเต็มใจจ่ายเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอากาศ การศึกษาในครั้งนี้

นี้ประเมินค่าโดยแบบจำลอง Censored regression model ด้วยวิธี maximum likelihood estimation (MLE) เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม โดยจะเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณริมถนน ในพื้นที่เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยความเต็มใจจ่ายของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 612.0234 บาทต่อคนต่อปี โดยปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดมูลค่าความเต็มใจจ่ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ มูลค่าที่เสนอถาม (bid) ให้กลุ่มตัวอย่างตอบ ระดับรายได้ และความตระหนักทางด้านสิ่งแวดล้อม

ปรียา ครูเกษตร (2550) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ทางเลือกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของบรรจุภัณฑ์ 2.สำรวจการรับรู้ภาพลักษณ์ของบรรจุภัณฑ์ และผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภค 3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ทางเลือกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค โดยการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ด้วยแบบสอบถาม เกี่ยวกับความต้องการบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สถิติที่ใช้วิเคราะห์คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การศึกษาความต้องการของผู้บริโภคด้านสิ่งแวดล้อมแบ่งตามชนิดของวัสดุ พบว่า 1) กระดาษ ผู้บริโภคส่วนมากมีความคิดเห็นว่ากระดาษที่ใช้ในปัจจุบันไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากมีการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง และต้องการให้มีการแปรรูปวัสดุที่ใช้แล้ว ให้กลับมาใช้ใหม่ได้ 2) โลหะ อลูมิเนียม ผู้บริโภคส่วนมากมีความคิดเห็นว่าโลหะ อลูมิเนียมไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากมีการใช้วัสดุที่ไม่เหมาะสมต่อสิ่งแวดล้อม 3) แก้ว ผู้บริโภคส่วนใหญ่ คิดว่า แก้วเป็นวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แต่มีความขัดแย้งว่าแก้วยังเป็นวัสดุที่ใช้ทรัพยากรสิ้นเปลือง และต้องการให้มีการแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ได้ 4) พลาสติก ผู้บริโภคมีความเห็นว่า พลาสติกเป็นวัสดุที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และต้องการให้นำพลาสติกมาแปรรูปเพื่อกลับนำกลับไปใช้ใหม่ได้

ชัยวิรัตน์ มุ่งจันทร์ (2552) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่าย และประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าธรรมเนียมเพื่อบำบัดน้ำเสียในคลองแสนแสบ โดยใช้วิธีสมมติเหตุการณ์ให้ประเมินค่า หรือ contingent valuation method (CVM) และใช้วิธีวิเคราะห์สถิติด้วยแบบจำลองการวิเคราะห์ถดถอย Censored Logistic Regression ของ Cameron ทำการประมาณค่าด้วยวิธี maximum likelihood Estimation ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยความเต็มใจจ่ายเท่ากับ 163.68 บาท ต่อเดือนต่อครัวเรือน และปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายค่าธรรมเนียม คือ ความตระหนักรู้เกี่ยวกับคุณภาพน้ำในคลองแสนแสบ รายได้ต่อเดือนหลังหักภาษีสูงสุด ความรู้ ความเข้าใจในการบำบัดน้ำเสีย ระดับการศึกษาสูงสุด และจำนวนเงินราคาเสนอเริ่มต้น

ขนิษฐา ยาวะโนภาส (2553) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ลากลดคาร์บอน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การใช้ผลิตภัณฑ์ลากลดคาร์บอน ความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติของผู้บริโภค เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ลากลดคาร์บอน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีลากลดคาร์บอนของผู้บริโภค ผลการศึกษา พบว่า ส่วนมากทั้งผู้ที่เคยเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ลากลดคาร์บอน และไม่เคยใช้ จะตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีลากลดคาร์บอน เนื่องจาก ต้องการช่วยลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก อันเป็นสาเหตุของปัญหาโลกร้อน และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ลากลดคาร์บอน ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง

ชญปวีณ์ รัตนพงศ์พร (2553) ได้ศึกษาแบบจำลองพฤติกรรม การซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ลากลดคาร์บอน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุในการทดสอบสมมติฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม คือ การที่ผู้บริโภคมีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมในระดับดี มีระดับทัศนคติด้านสิ่งแวดล้อม บรรทัดฐานส่วนบุคคล วิถีชีวิต แบบอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความเชื่อถือในเรื่องสิทธิส่วนรวม และมีการรับรู้การข้อมูลทางการตลาดด้านสิ่งแวดล้อมในระดับค่อนข้างสูง ผู้บริโภคมี พฤติกรรมในการเลือกซื้อสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมค่อนข้างสูง สินค้าที่ผู้บริโภคมีระดับพฤติกรรมการเลือกซื้อโดยคำนึงถึงความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในระดับค่อนข้างสูง และมีระดับการซื้อมาก ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ติดฉลากประหยัดไฟเบอร์ 5 หลอดประหยัดไฟ รถยนต์ประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิง สินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ชนิดเติมอาหาร ผัก ผลไม้ ปลอดสารพิษ ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ความรู้ ทัศนคติด้านสิ่งแวดล้อม การดำเนินชีวิตควบคู่กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อิทธิพลของกลุ่มอ้างอิง การยึดมั่นในสิทธิส่วนรวม และการประชาสัมพันธ์ด้านการตลาด โดยราคาเป็นตัวแปรที่มีผลกระทบมากที่สุด รองลงมาคือ ตัวแปรด้านสถานที่จำหน่าย และตัวแปรด้านผลิตภัณฑ์ ตามลำดับ ผลการวิจัยจากคำถามปลายเปิด พบว่า ผู้บริโภคให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ราคา ความสะดวกของสถานที่จำหน่าย และการตลาดเป็นสิ่งสำคัญในการกระตุ้นความต้องการซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

จุฑามาศ พรหมมา (2553) ศึกษาแนวทางการพัฒนาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (7 Green) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการส่งเสริม และพัฒนาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (7 Green) โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารรัฐ โดยใช้สถิติ T-test,

one-way ANOVA และ เมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ (Multiple Comparisons) ด้วยวิธีแอล เอส ดี (LSD) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแนวทางการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (7 green) ซึ่งประกอบด้วย ด้านหัวใจสีเขียว Green Heart ด้านรูปแบบการเดินทางสีเขียว Green Logistic ด้านแหล่งท่องเที่ยวสีเขียว Green Attraction ด้านชุมชนสีเขียว Green Community ด้านกิจกรรมสีเขียว Green Activity ด้านบริการสีเขียว Green Service ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม Green Plus พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อแนวทางการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (7 Green) โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยนักท่องเที่ยวเห็นด้วยมากที่สุดในด้านหัวใจสีเขียว Green Heart ซึ่งในด้านนี้ นักท่องเที่ยวเห็นด้วยมากที่สุดว่า ควรมีสื่อที่ให้นักท่องเที่ยวเกิดจิตสำนึกที่ทำให้นักท่องเที่ยวไม่ทิ้งขยะในแหล่งธรรมชาติ และการใช้ภาชนะใส่อาหารในอุทยานควรทำมาจากธรรมชาติ มีระดับคะแนนการเห็นด้วยอยู่ในอันดับท้ายสุด

พณา ศุภจิตติพงษ์ (2554) ศึกษาเรื่อง การประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมในการปรับปรุงคุณภาพคลองแม่ข่าในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคมต่อความเต็มใจจ่ายของผู้ที่อาศัยอยู่ริมคลองแม่ข่า เพื่อพัฒนาคุณภาพน้ำในคลอง และเพื่อเปรียบเทียบมูลค่าความเต็มใจจ่ายในการพัฒนาคุณภาพน้ำในคลองแม่ข่าระหว่างกลุ่มครัวเรือนที่อาศัยอยู่ริมคลองแม่ข่าที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน กับกลุ่มครัวเรือนที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ การศึกษาครั้งนี้ใช้สถานการณ์สมมติในการหามูลค่าความเต็มใจจ่ายโดยใช้คำถามแบบปลายปิด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีภาวะน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimation: MSE) เพื่อประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของฟังก์ชันค่าความน่าจะเป็นที่มีความเต็มใจที่จะจ่าย ผลการศึกษาพบว่ามูลค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินกับผู้ที่ไม่มีความเต็มใจที่จะจ่ายแตกต่างกันมาก โดยผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายสูงกว่าผู้ที่ไม่มีความเต็มใจที่จะจ่าย

บทที่ 3

ระเบียบ และวิธีวิจัย

3.1 กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้จะเก็บข้อมูลโดยวิธีการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม หลังจากนั้นจะนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายของผู้ประกอบการร้านอาหารในการเลือกใช้ภาชนะใส่อาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ถนนคนเดิน วันอาทิตย์ แล้วนำผลที่ได้มาทำการอธิบาย และสรุปผล

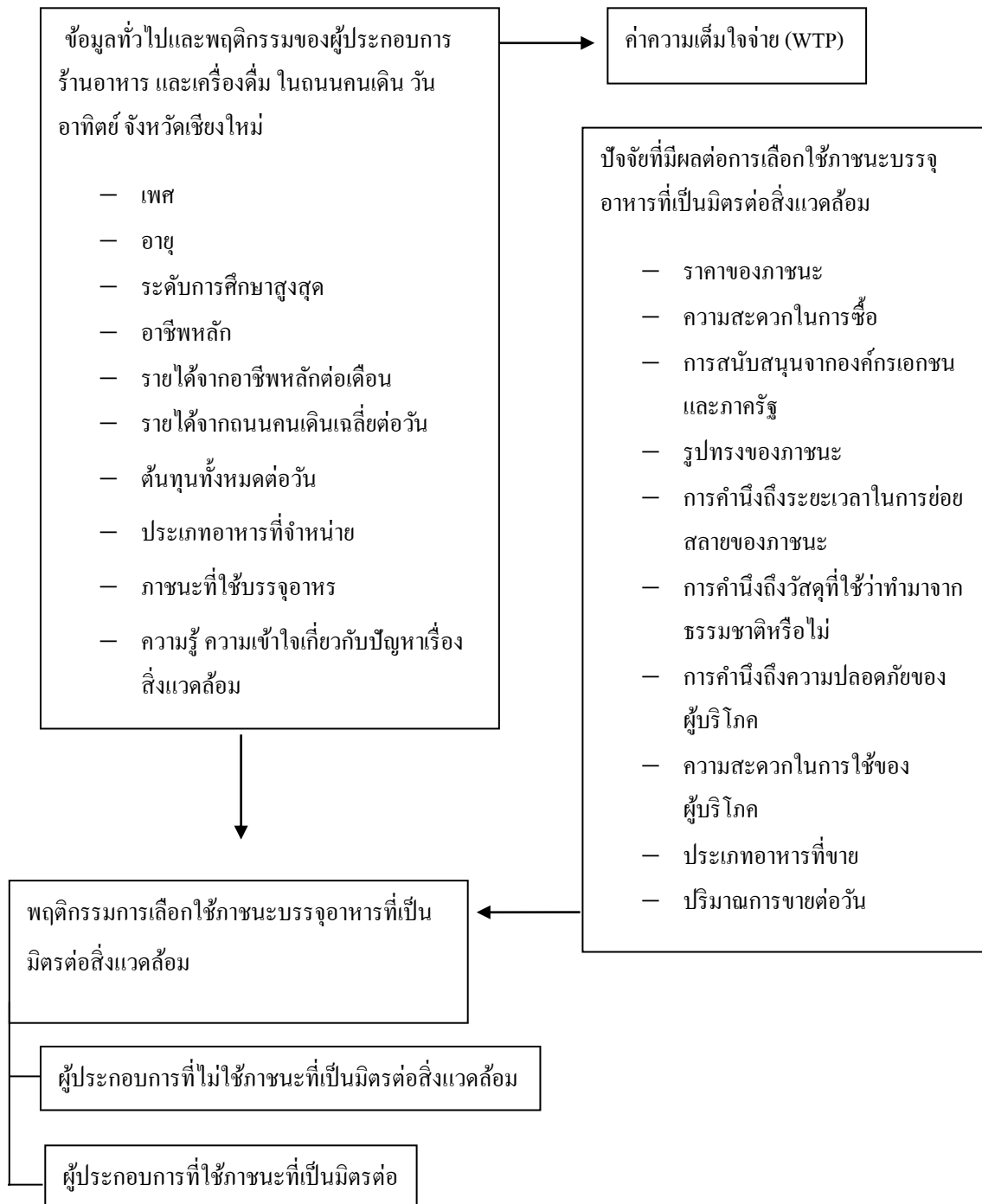
สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับความเต็มใจจ่ายสูงสุดต่อหน่วยของบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถตั้งสมมติฐานได้ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะมีความเต็มใจจ่ายมากกว่าเพศชาย

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 30 ปี มีแนวโน้มที่จะมีความเต็มใจจ่ายมากกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี

กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีแนวโน้มที่จะมีความเต็มใจจ่ายมากกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้สูงมีแนวโน้มที่จะมีความเต็มใจจ่ายมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้ต่ำ

รูปที่ 3.1 กรอบแนวคิด

3.2 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

จากข้อมูลของเทศบาลนครเชียงใหม่ มีจำนวนผู้ประกอบการร้านอาหาร และเครื่องดื่ม ในพื้นที่ถนนคนเดินวันอาทิตย์ ทั้งหมด 108 ร้าน แต่เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลา ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากจากร้านค้าที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีจำนวนตัวอย่างที่ได้ มีจำนวน 50 ตัวอย่าง

โดยแบ่งเป็นสองกลุ่ม คือ

1. กลุ่มที่ใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
2. กลุ่มที่ใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม จะแบ่งเป็นสามส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการร้านอาหาร และเครื่องดื่ม ในถนนคนเดิน วันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพหลัก รายได้จากอาชีพหลักต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพฤติกรรมการจำหน่ายอาหารของผู้ประกอบการร้านอาหาร และเครื่องดื่ม ในถนนคนเดิน วันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ รายได้เฉลี่ยจากถนนคนเดินต่อวัน ต้นทุนทั้งหมดต่อวัน ประเภทอาหารที่จำหน่าย ภาชนะที่บรรจุอาหาร

ส่วนที่ 3 ประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ โดยใช้เทคนิค Contingent Valuation Method (CVM) ในลักษณะคำถามปลายเปิด (Open Ended) ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ระบุค่าความเต็มใจจ่ายสูงสุดในการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมต่อหน่วย และวัดระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการใช้เครื่องมือวัดทัศนคติแบบการจัดลำดับคะแนน (ranking) และใช้มาตรวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) โดยลำดับการให้คะแนนเป็นดังนี้

<u>คะแนน</u>	<u>ระดับความคิดเห็น</u>
5	เห็นด้วยมากที่สุด
4	เห็นด้วยมาก
3	เห็นด้วยปานกลาง
2	เห็นด้วยน้อย
1	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเต็มใจจ่ายของผู้ประกอบการในการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ราคาของภาชนะใส่อาหาร ความสะดวกในการหาซื้อภาชนะ การสนับสนุนจากองค์กรเอกชน และภาครัฐ รูปแบบ รูปทรงของภาชนะ การคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม การคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้บริโภค การคำนึงถึงความสะดวกในการใช้ของผู้บริโภคประเภทอาหารที่ขาย และปริมาณการขาย โดยการใช้เครื่องมือวัดทัศนคติแบบการจัดลำดับคะแนน (ranking) และใช้มาตรวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า ตามแนวคิดของลิเกิร์ต (Likert's Scale) โดยลำดับการให้คะแนนเป็นดังนี้

<u>คะแนน</u>	<u>ระดับความสำคัญ</u>
4	ให้ความสำคัญมาก
3	ให้ความสำคัญปานกลาง
2	ให้ความสำคัญน้อย
1	ไม่ให้ความสำคัญ

3.4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

1. **ข้อมูลปฐมภูมิ** เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 108 ชุด โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการร้านอาหาร และเครื่องดื่ม ในถนนคนเดิน วันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนที่ 2 ประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ และส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2. **ข้อมูลทุติยภูมิ** เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือ ข้อมูลประชากรจากสำนักงานท่องเที่ยว จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และฐานข้อมูลงานวิจัย ของโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การศึกษาข้อมูลทั่วไป และพฤติกรรมทางเลือกใช้ภาชนะใส่อาหารของผู้ประกอบการร้านอาหาร และเครื่องดื่ม โดยใช้สถิติการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ส่วนที่ 2 การศึกษาพฤติกรรมจําหน่ายอาหารของผู้ประกอบการร้านอาหาร และเครื่องดื่ม ในถนนคนเดิน วันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ส่วนที่ 3 ประเมินมูลค่าเฉลี่ยความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัว กับมูลค่าความเต็มใจจ่าย โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) ในรูปสมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Multiple linear regression function) ในส่วนของภาวะระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยใช้มาตรวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) ทำการรวบรวมคะแนนของแต่ละปัจจัย และนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย แปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

<u>ช่วงคะแนน</u>	<u>ระดับความคิดเห็น</u>
4.51- 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.51- 4.50	เห็นด้วยมาก
2.51- 3.50	เห็นด้วยปานกลาง
1.51- 2.50	เห็นด้วยน้อย
1.00- 1.50	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเต็มใจจ่ายของผู้ประกอบการในการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยใช้มาตรวัดทัศนคติ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) ทำการรวบรวมคะแนนของแต่ละปัจจัย และนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย แปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

<u>ช่วงคะแนนเฉลี่ย</u>	<u>ระดับความสำคัญ</u>
3.51-4.00	ให้ความสำคัญมาก
2.51-3.50	ให้ความสำคัญปานกลาง
1.51-2.50	ให้ความสำคัญน้อย
1.00-1.50	ไม่ให้ความสำคัญ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษามูลค่าความเต็มใจของผู้ประกอบการในการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ถนนคนเดินวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 50 ตัวอย่าง แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสี่ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปทางสังคม และเศรษฐกิจ ข้อมูลพฤติกรรมการจำหน่ายอาหารของผู้ประกอบการ มูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการร้านอาหารในพื้นที่ ถนนคนเดินวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากตารางที่ 1.4 แสดงให้เห็นว่า ผู้ประกอบการร้านอาหารส่วนมาก ในพื้นที่ถนนคนเดินวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเพศชายมากกว่า โดยคิดเป็นร้อยละ 70 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนเพศหญิงมีเพียงร้อยละ 30 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนมากจะมีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี และสูงกว่า 50 ปี โดยแต่ละกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 28 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ผู้ประกอบการส่วนมากมีระดับการศึกษาสูงสุดที่ระดับปริญญาตรี โดยคิดเป็นร้อยละ 34 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. ร้อยละ 22 และระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 20 ในส่วนของอาชีพหลัก กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 42 มีอาชีพหลักเป็นการค้าขายที่ถนนคนเดิน ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 58 มีอาชีพอื่นๆเป็นอาชีพหลัก โดยอาชีพหลักของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 64 คือธุรกิจส่วนตัว และค้าขาย รองลงมา คือ อาชีพ รับจ้างคิดเป็นร้อยละ 12 กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก มีรายได้อยู่ในช่วง 8,001-14,000 บาท ร้อยละ 32 มีรายได้จากอาชีพหลักไม่เกิน 8,000 บาท ร้อยละ 30

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปทางสังคม และเศรษฐกิจ	จำนวนคน	ร้อยละ
1. เพศ		
— ชาย	35	70
— หญิง	15	30
2. อายุ		
— ไม่เกิน 20ปี	5	10
— 21-30 ปี	6	12
— 31-40 ปี	11	22
— 41-50 ปี	14	28
— สูงกว่า 50 ปี	14	28
อายุเฉลี่ย(ปี)	41.74	
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
— ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	10	20
— มัธยมศึกษาตอนต้น	7	14
— มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	11	22
— อนุปริญญา/ ปวส.	3	6
— ปริญญาตรี	17	34
— สูงกว่าปริญญาตรี	2	4
4. อาชีพหลัก		
— รับราชการ	1	2
— ประกอบธุรกิจส่วนตัว	32	64
— พนักงานบริษัทเอกชน	4	8
— แม่บ้านหรือข้าราชการบำนาญ	3	6
— รับจ้าง	6	12
— อื่นๆ	4	8

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปทางสังคม และเศรษฐกิจ	จำนวนคน	ร้อยละ
5.รายได้จากอาชีพหลักต่อเดือน		
— ไม่เกิน 8,000 บาท	15	30
— 8,001-14,000 บาท	16	32
— 14,001-20,000 บาท	7	14
— มากกว่า 20,000 บาท	12	24
รายได้จากอาชีพหลักต่อเดือนเฉลี่ย(บาท)	12,300.5	
จำนวนตัวอย่าง(คน)	50	

4.2 ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการจำหน่ายอาหารของผู้ประกอบการ

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 72 จำหน่ายอาหารประเภทเครื่องดื่ม และอาหารว่าง กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 40 จำหน่ายอาหารประเภทอาหารหลัก ในส่วนของต้นทุนการจำหน่ายอาหาร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก คือ ร้อยละ 44 มีต้นทุนในช่วง 1,001-2,000 บาท ต่อวัน รองลงมา คือร้อยละ 22 มีต้นทุนไม่เกิน 1,000 บาท ต่อวัน ในส่วนของรายได้เฉลี่ยจากการขายอาหารที่ถนนคนเดิน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ในช่วง 2001-4000 บาท ร้อยละ 34 รายได้ไม่เกิน 2,000 บาท ต่อวัน มีร้อยละ 32 รายได้ช่วง 4,001-6,000 บาท มีร้อยละ 20 และมีรายได้มากกว่า 6,000 บาท ต่อวันมีร้อยละ 14 สำหรับภาชนะที่กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเลือกใช้ คือ พลาสติก คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมา คือ ภาชนะที่ผลิตจากชานอ้อย คิดเป็นร้อยละ 28 โดยใกล้เคียงกับกระดาษซึ่งมีร้อยละ 26 สำหรับผู้ประกอบการที่เลือกใช้โฟมใส่อาหารมีร้อยละ 10 ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการจำหน่ายอาหารของผู้ประกอบการ

ข้อมูลทั่วไปทางสังคม และเศรษฐกิจ	จำนวนคน	ร้อยละ
1. รายได้จากถนนคนเดินเฉลี่ยต่อวัน		
— ไม่เกิน 2,000 บาท	16	32
— 2,001-4,000	17	34
— 4,001-6,000	10	20
— มากกว่า 6,000 บาท	7	14
รายได้จากถนนคนเดินเฉลี่ยต่อวัน(บาท)	7,440.36	
2. ต้นทุนทั้งหมดต่อวัน		
— ไม่เกิน 1,000 บาท	11	22
— 1,001-2,000 บาท	22	44
— 2,001-3,000 บาท	8	16
— 3,001-4,000 บาท	5	10
— มากกว่า 4,000 บาท	4	8
ต้นทุนเฉลี่ย(บาท)	2,100.5	
3.ประเภทอาหารที่จำหน่าย		
— อาหารทานเล่น, เครื่องดื่ม	36	72
— อาหารหลัก	20	40
4. ภาชนะที่ใช้บรรจุอาหาร		
— พลาสติก	20	40
— ชานอ้อย	14	28
— กระดาษ	13	26
— ใบตอง	7	14
— โฟม	5	10
— อื่นๆ	5	10
จำนวนตัวอย่าง(คน)	50	

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาขยะ

สำหรับข้อมูลในส่วนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาขยะพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 96 เข้าใจดีว่า ก่อนทิ้งขยะ ควรมีการแยกประเภทก่อนทิ้ง และ ทราบดีว่าขยะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของหนู และแมลงวัน ซึ่งเป็นพาหะนำโรค และมีกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 32 ที่เข้าใจถูกต้องว่า ถนนคนเดินวัน จังหวัดเชียงใหม่เคยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ผลิตขยะมากที่สุดในภาคเหนือ ดังตารางที่ 4.3 อาทิตย์

ตารางที่ 4.3 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาขยะ

ลำดับ	ข้อความ	ข้อที่ถูกต้อง		ตอบถูกต้อง	
		ถูก	ผิด	จำนวนคน	ร้อยละ
1	ประเทศไทยมีความสามารถในการจัดเก็บขยะทั้งหมดได้ 100% โดยไม่มีตกค้างตามสถานที่ต่างๆ		√	36	72
2	การกำจัดขยะโดยการฝังกลบขยะไม่ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม		√	28	56
3	การกำจัดขยะโดยการฝังขยะบริเวณใกล้เคียงแหล่งน้ำอาจมีผลให้น้ำใต้ดินเสีย	√		43	86
4	การกำจัดขยะโดยการเผากลางแจ้งเป็นวิธีการกำจัดขยะที่ดีที่สุด		√	37	74
5	ขยะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของหนูและแมลงวันที่เป็นพาหะนำโรค	√		48	96
6	ก่อนทิ้งขยะควรมีการแยกประเภทขยะก่อนทิ้ง	√		48	96
7	คนเชียงใหม่ผลิตขยะมากที่สุดในประเทศไทย	√		32	64
8	เทศบาลนครเชียงใหม่ประสบปัญหาที่ทิ้งขยะไม่เพียงพอ	√		32	64
9	ถนนคนเดินวันอาทิตย์จังหวัดเชียงใหม่เคยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ผลิตขยะมากที่สุดในภาคเหนือ	√		16	32
10	โพลีเมอร์เป็นวัสดุที่ไม่สามารถย่อยสลายได้และก่อให้เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม	√		47	94

4.3 ประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาระขยะบรรจุน้ำดื่มที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

4.3.1 วัดระดับความคิดเห็นในการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 58 เห็นด้วยมากที่สุดกับการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมใส่อาหาร ร้อยละ 32 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 8 เห็นด้วยปานกลาง มีเพียงร้อยละ 2 ที่เห็นด้วยน้อยกับการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมใส่อาหาร โดยรวมแล้วคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4.46 นั่นคือ กลุ่มผู้ประกอบการเห็นด้วยว่าควรใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบรรจุน้ำดื่ม อยู่ในระดับมาก ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ระดับความคิดเห็นในการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ระดับความเห็นด้วย	จำนวนคน	ร้อยละ	คะแนนรวม
มากที่สุด (5)	29	58	145
มาก(4)	16	32	64
ปานกลาง(3)	4	8	12
น้อย(2)	1	2	2
น้อยที่สุด(1)	0	0	0
รวม	50	100	223
คะแนนเฉลี่ย	4.46		

4.3.2 ผลการศึกษามูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาระขยะบรรจุน้ำดื่มที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

โดยการหาค่าเฉลี่ย (คำถามปลายเปิด)

จากการศึกษา พบว่า ผู้ประกอบการส่วนมาก ร้อยละ 50 มีมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาระขยะบรรจุน้ำดื่มที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ไม่เกิน 1 บาท ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนมากคิดว่าการหันมาเลือกใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมจะไปเพิ่มต้นทุนในการขาย และยังหาซื้อได้ไม่สะดวกเท่าที่ควร โดยเฉพาะช่วงที่ขายไม่ดี ผู้ประกอบการจะหันมาเลือกใช้พลาสติก หรือโฟมแทน เนื่องจากมีราคาถูกกว่ามาก และหาซื้อได้สะดวก โดยมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาระขยะบรรจุน้ำดื่มที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเฉลี่ย เท่ากับ 1.54 บาทต่อชิ้น ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 มูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาระบรรจอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

มูลค่าความเต็มใจจ่าย (WTP)	จำนวนคน	ร้อยละ
ไม่เกิน 1 บาท	25	50
1.1-2.00 บาท	17	34
มากกว่า 2 บาท	4	8
Missing	4	8
รวม	50	100
ค่าเฉลี่ย	1.54 บาท	

4.3.2 ผลการศึกษามูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาระบรรจอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยคิดเป็นร้อยละของราคาอาหารที่กำหนด (คำถามปลายปิด)

กลุ่มตัวอย่างเต็มใจจ่ายค่าภาระบรรจอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ที่มูลค่า ร้อยละ 5 และ ร้อยละ 10 ของราคาอาหารมากที่สุด รองลงมา คือ ที่มูลค่าต่ำกว่าร้อยละ 1 ของราคาอาหาร และ ที่มูลค่าความเต็มใจจ่าย ร้อยละ 15 ของราคาอาหาร มีคนเต็มใจจ่ายน้อยที่สุด ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 มูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาระบรรจอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม(ร้อยละ)

มูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาระบรรจอาหาร ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม(ร้อยละ)	จำนวนคน	ร้อยละ
— ไม่เกิน 1	9	18
— 3	5	10
— 5	13	26
— 10	13	26
— 15	2	4
— มากกว่า15	5	10
Missing	3	6
รวม	50	100

4.3.4 การประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยใช้แบบจำลอง

กำหนดแบบจำลองไว้ 3 แบบ คือ

$$\text{แบบจำลองที่ 1: } WTP = \alpha + \beta_1 \text{SEX}_i + \beta_2 \text{AGE}_i + \beta_3 \text{EDUCATION}_i + \beta_4 \text{SALARY}_i + \beta_5 \text{INCOME}_i + \beta_6 X_i$$

$$\text{แบบจำลองที่ 2: } WTP = \alpha + \beta_1 \text{SEX}_i + \beta_2 \text{AGE}_i + \beta_4 \text{SALARY}_i + \beta_6 X_i$$

$$\text{แบบจำลองที่ 3: } WTP = \alpha + \beta_2 \text{AGE}_i + \beta_4 \text{SALARY}_i + \beta_6 X_i$$

ตารางที่ 4.7 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปร	สัญลักษณ์	หน่วย	รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย
<u>ตัวแปรอิสระ (Independent variable)</u>				
1) เพศ**	SEX _i		1=ชาย, 0= หญิง	0.70
2) อายุ	AGE _i	ปี		41.57
3) การศึกษา	EDUCATION _i		1=ปริญญาตรีและสูงกว่า 0= ต่ำกว่าปริญญาตรี	0.64
4) ระดับความคิดเห็นในการเลือกใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ที่เห็นด้วยมากที่สุด**	X _i		1=เห็นด้วยมากที่สุด 0= อื่นๆ	0.58
5) รายได้จากอาชีพหลักต่อเดือน*	SALARY _i	บาท/เดือน		12,300. 5
<u>ตัวแปรตาม (Dependent Variable)</u>				
6) รายได้จากถนนคนเดินต่อวัน*	INCOME _i	บาท/วัน		7,440.3 6
1) มูลค่าความเต็มใจจ่าย	WTP	บาท/ชิ้น		1.54

หมายเหตุ: *ใช้ค่ากลางของข้อมูลในแต่ละช่วง, ** คือ ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable)

ตารางที่ 4.8 สรุปผลการประมวลผลตามแบบจำลองมูลค่าความเต็มใจจ่าย โดยใช้ตัวแปรตาม คือ มูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ตัวแปร	แบบจำลองมูลค่าความเต็มใจจ่าย					
	แบบจำลองที่1		แบบจำลองที่2		แบบจำลองที่3	
	Coefficient	Prob.	Coefficient	Prob.	Coefficient	Prob.
Constant	0.7397497	0.494	-0.534931	0.655	0.2966535	0.761
SEX _i	-0.5641558	0.344	0.6695798	0.238	-	-
AGE _i	.0372987*	0.086	0.0422259**	0.042	0.0439425**	0.035
EDUCATION _i	0.3857742	0.530				
SALARY _i	-0.0001044*	0.050	-0.0000781*	0.062	-0.0000835**	0.047
INCOME _i	0.000062	0.535	-	-	-	-
X _i	0.8271125	0.133	0.7927402	0.142	0.8350065	0.123
N	50		50		50	

หมายเหตุ: * มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10, ** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

พิจารณาแบบจำลองที่1

ตัวแปรอายุ(AGE) พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับ มูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม(WTP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.0372987 นั่นคือ ถ้าอายุของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น 1 ปี จะมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น 0.0372987 บาท

รายได้จากอาชีพหลักต่อเดือน (SALARY_i) พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม(WTP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.0001044 นั่นคือ ถ้าผู้ประกอบการมีรายได้จากอาชีพหลักต่อเดือนมากขึ้น จะมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมลดลง

พิจารณาแบบจำลองที่ 2

ตัวแปรอายุ(AGE) พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับ มูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม(WTP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.0422259 นั่นคือ ถ้าอายุของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น 1 ปี จะมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น 0.0422259 บาท

รายได้จากอาชีพหลักต่อเดือน (SALARY_i) พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (WTP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.0000781 นั่นคือถ้าผู้ประกอบการมีรายได้จากอาชีพหลักต่อเดือนมากขึ้น จะมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมลดลง

พิจารณาแบบจำลองที่ 3

ตัวแปรอายุ (AGE) พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (WTP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.0439425 นั่นคือ ถ้าอายุของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น 1 ปี จะมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น 0.0439425 บาท

รายได้จากอาชีพหลักต่อเดือน (SALARY_i) พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (WTP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.0000835 นั่นคือถ้าผู้ประกอบการมีรายได้จากอาชีพหลักต่อเดือนมากขึ้น จะมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมลดลง

สำหรับตัวแปร เพศ (SEX_i) ระดับการศึกษา (EDUCATION_i) และรายได้จากถนนคนเดินต่อวัน (INCOME_i) และ ระดับความเห็นด้วยมากที่สุดในการเลือกใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (X_i) พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ เพศ, ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่า, รายได้จากถนนคนเดินต่อวันของผู้ประกอบการ และผู้ประกอบการที่เห็นด้วยกับการใช้ภาชนะใส่อาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ส่งผลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

โดยสรุปแล้ว เมื่อพิจารณา อายุ (AGE) พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับมูลค่าความเต็มใจจ่าย อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากขึ้น จะคำนึงถึงปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อม และชยะมากกว่า จึงทำให้มีมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

เมื่อพิจารณาตัวแปร รายได้จากถนนคนเดินต่อเดือน (SALARY_i) พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับ มูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (WTP) อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการที่จะลดต้นทุนในส่วนของภาชนะใส่อาหารเพื่อที่จะมีรายได้เพิ่มขึ้น จึงมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมลดลง

4.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการร้านอาหารในพื้นที่ ถนนคนเดินวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ประเภทอาหารที่ขาย แสดงว่าผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับประเภทอาหารที่ขายมากที่สุด เนื่องจากอาหารแต่ละชนิดจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนั้น ภาชนะบรรจุอาหารจึงควรที่จะเหมาะสมกับอาหารแต่ละประเภท สำหรับปัจจัยที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ระยะเวลาในการย่อยสลายของภาชนะ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ผลแล้ว ปัจจัยนี้ผู้ประกอบการยังคงให้ความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากภาชนะที่ย่อยสลายง่าย จะมีราคาสูง และหาซื้อได้ไม่สะดวก ผู้ประกอบการจึงอาจจะมองข้ามความสำคัญของปัจจัยนี้ไปบ้าง ดังแสดงในตารางที่ 4.9 และ ตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.9 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการร้านอาหารในพื้นที่ ถนนคนเดินวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่

ลำดับ ที่	ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ บรรจุภัณฑ์	ระดับความสำคัญของปัจจัย				คะแนน รวม	คะแนน เฉลี่ย
		มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	ไม่ สำคัญ (1)		
1	ประเภทอาหารที่ขาย	40 80%	8 16%	1 2%	1 2%	187	3.74
2	ความปลอดภัยของผู้บริโภค	40 80%	6 12%	4 8%	0 0	186	3.72
3	ความสะดวกในการใช้ของผู้บริโภค	36 72%	11 22%	3 6%	0 0	183	3.66
4	ปริมาณการขายต่อวัน	27 54%	22 44%	1 2%	0 0	176	3.52
5	ความสะดวกในการหาซื้อ	27 54%	17 34%	3 6%	3 6%	175	3.50
6	วัสดุที่ใช้ทำมาจากธรรมชาติ	31 62%	10 20%	8 16%	1 2%	171	3.42
7	ราคาบรรจุภัณฑ์	30 60%	17 34%	1 2%	2 4%	168	3.36

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ บรรจุภัณฑ์	ระดับความสำคัญของปัจจัย				คะแนน รวม	คะแนน เฉลี่ย
		มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	ไม่ สำคัญ (1)		
8	การรณรงค์เกี่ยวกับเรื่อง สิ่งแวดล้อมโดยภาครัฐและ เอกชน	26 52%	13 26%	10 20%	1 2%	164	3.28
9	รูปทรงของภาชนะ	23 46%	21 42%	1 2%	5 10%	162	3.24
10	ระยะเวลาในการย่อยสลายของ ภาชนะ	23 46%	14 28%	7 14%	6 12%	154	3.08

ตารางที่ 4.10 ระดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อ
สิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการร้านอาหารในพื้นที่ ถนนคนเดินวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่

ลำดับ	ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ภาชนะใส่อาหาร	คะแนน เฉลี่ย	ระดับ ความสำคัญ
1	ประเภทอาหารที่ขาย	3.74	มาก
2	การคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้บริโภค	3.72	มาก
3	ความสะดวกในการใช้ของผู้บริโภค	3.66	มาก
4	ปริมาณการขายต่อวัน	3.52	มาก
5	ความสะดวกในการหาซื้อ	3.5	ปานกลาง
6	การคำนึงถึงวัสดุที่ใช้ว่าทำมาจากธรรมชาติ	3.42	ปานกลาง
7	ราคาบรรจุภัณฑ์	3.36	ปานกลาง
8	การรณรงค์เกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อม โดยภาครัฐและเอกชน	3.28	ปานกลาง
9	รูปทรงของภาชนะ	3.24	ปานกลาง
10	การคำนึงถึงระยะเวลาในการย่อยสลายของภาชนะ	3.08	ปานกลาง

บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษา เรื่อง ความเต็มใจจ่ายของผู้ประกอบการในการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแทนการใช้โฟม ในพื้นที่ถนนคนเดินวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้ประกอบการร้านอาหาร เครื่องดื่ม 2) เพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่าย และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

5.1.1 ลักษณะทั่วไปและพฤติกรรมของผู้ประกอบการร้านอาหาร เครื่องดื่ม ในบริเวณถนนคนเดินวันอาทิตย์ จังหวัดเชียงใหม่ ในการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหาร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุในช่วง 41-60 ปี และมีอายุเฉลี่ย 41.74 ปี ระดับการศึกษาสูงสุด คือปริญญาตรี ในส่วนของอาชีพหลัก กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ไม่ได้จำหน่ายสินค้าที่ถนนคนเดินเป็นอาชีพหลัก แต่มีอาชีพหลัก คือธุรกิจส่วนตัว และค้าขาย ที่อื่นๆ ด้วย มีรายได้จากอาชีพหลักต่อเดือนเฉลี่ย 12,300.5 บาท กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำหน่ายอาหารว่าง และเครื่องดื่ม มีต้นทุนเฉลี่ย 2,100.5 บาทต่อวัน รายได้เฉลี่ยจากการขายอาหารที่ถนนคนเดิน 7,440.36 บาทต่อวัน กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเลือกใช้ภาชนะที่ผลิตจากพลาสติกใส่อาหารให้ลูกค้า ในส่วนของการวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาขยะ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 96 คิดว่า ข้อความ “ก่อนทิ้งขยะ ควรมีการแยกประเภทก่อนทิ้ง” เป็นข้อความที่ถูกต้อง

5.1.2 ประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ร้อยละ 58 มีระดับความคิดเห็นกับการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมใส่อาหาร ในระดับที่เห็นด้วยมากที่สุด และโดยรวมมีความคิดเห็นว่าควรใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก โดยมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายเฉลี่ย 1.54 บาทต่อชิ้น

โดยส่วนมาก จะมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ไม่เกิน 1 บาทต่อชิ้น และหากคิดเป็นร้อยละ กลุ่มตัวอย่างเต็มใจจ่ายค่าภาชนะสูงสุดที่ ร้อยละ 5 และร้อยละ 10 ของราคาสินค้ามากที่สุด

5.1.3 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าความเต็มใจจ่ายกับปัจจัยต่างๆ โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) ในรูปสมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Multiple linear regression function) พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะใส่อาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ อายุ และรายได้จากถนนคนเดินต่อวัน โดยอายุ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับมูลค่าความเต็มใจจ่าย นั่นคือ ถ้าผู้ประกอบการมีอายุเพิ่มขึ้น มูลค่าความเต็มใจจ่ายจะเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ส่วนรายได้จากถนนคนเดินต่อวัน พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับ มูลค่าความเต็มใจจ่าย นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้จากถนนคนเดินเพิ่มมากขึ้น กลับมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะใส่อาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมลดลง

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยใช้มาตรวัดทัศนคติ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด คือ ประเภทอาหารที่ขาย โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.74 คะแนน รองลงมา คือ ความปลอดภัยของผู้บริโภค มีคะแนนเฉลี่ย 3.72 คะแนน สำหรับปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ ระยะเวลาในการย่อยสลายของภาชนะ

5.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษา

5.2.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

1. เนื่องด้วยข้อจำกัดทางด้านเวลา ทำให้การศึกษารั้งนี้มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างค่อนข้างน้อย และอาจจะไม่ใช่ตัวแทนที่ดีของประชากรทั้งหมด ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการเพิ่มจำนวนตัวอย่าง เพื่อให้ผลการศึกษาน่าเชื่อถือมากขึ้น
2. การกำหนดเหตุการณ์สมมติในแบบสอบถามค่อนข้างยาว อาจทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ใส่ใจอ่านเท่าที่ควร เนื่องจากผู้ประกอบการต้องเตรียมสินค้าเพื่อขาย การวิจัยครั้งต่อไปควรตั้งสถานการณ์สมมติให้สั้นกว่านี้ เพื่อง่ายต่อการทำแบบสอบถาม
3. คำถามบางคำถามในแบบสอบถามอาจจะยากต่อการเข้าใจ และไม่ชัดเจน ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามไม่สามารถตอบคำถามได้

4. ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายขึ้น นอกจากผู้ประกอบการแล้ว ควรศึกษาพฤติกรรมการใช้ภาชนะใส่อาหารของผู้บริโภคด้วยว่า เห็นด้วยกับการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมหรือไม่ หากต้องจ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าแพงขึ้น

5.2.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า มูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเฉลี่ย ของผู้ประกอบการ คือ 1.54 บาทต่อชิ้น ดังนั้น ทางเทศบาลควรหาแนวทางในการจัดหาภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมาให้ผู้ประกอบการใช้ โดยมีราคาโดยประมาณไม่เกิน 1.54 บาทต่อชิ้น
2. ผลจากระดับความเห็นด้วยของผู้ประกอบการในการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พบว่า โดยรวมแล้วมีระดับความเห็นด้วยในระดับมาก แต่เนื่องจากภาชนะดังกล่าวมีราคาแพง ผู้ประกอบการจึงไม่นิยมใช้มากนัก ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอาจมีการเสนอแนวทางอื่น เช่น การสนับสนุนให้ใช้ภาชนะที่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้
3. จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม คือ อายุ ผู้ที่มีอายุมากขึ้น จะมีความเต็มใจจ่ายที่สูงขึ้น ดังนั้น การรณรงค์ให้มีการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ควรเน้นให้ความรู้ และความเข้าใจ ถึงผลดีของการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม กับกลุ่มผู้ประกอบการที่มีอายุน้อย
4. จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ประเภทของอาหารที่ขาย ซึ่งอาหารบางประเภทอาจจะไม่เหมาะกับการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากรูปแบบ หรือความแข็งแรงของภาชนะดังกล่าว ไม่มีความเหมาะสมกับประเภทของอาหาร ดังนั้นผู้ที่จำหน่ายภาชนะอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมควรออกแบบภาชนะใส่อาหารให้มีความแข็งแรง และสามารถใช้กับอาหารที่หลากหลายมากขึ้นได้
5. ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของผู้บริโภค อยู่ในระดับมาก ดังนั้นทางเทศบาลนครเชียงใหม่ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ข้อมูลกับผู้ประกอบการ เกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยของการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและอันตรายของการใช้โฟม

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมมลพิษ. (2555). ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในประเทศไทยปี 2548- 2553. ค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2555, จาก http://www.pcd.go.th/info_serv/waste_wastethai48_53.html
- ขนิษฐา ขาวะโนภาส. (2553). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์พลาสติกคาร์บอน : กรณีศึกษานักศึกษาปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพมหานคร. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม), คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.*
- จุฑามาศ พรหมมา. (2553). ศึกษาแนวทางการพัฒนาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม(7 Green). วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
- ชัยวิรัตน์ มุ่งจันทร์. (2552). การศึกษาปัจจัยที่กำหนดและขนาดของความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อบำบัดน้ำเสียในคลองแสนแสบ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธัญปวีณ์ รัตนพงศ์พร. (2553). *แบบจำลองพฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภค. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต บริหารธุรกิจ, บริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- นิภาพร ทับหูน. (2555, 8 กุมภาพันธ์). “1 ทศวรรษ ‘ถนนคนเดิน’ อัดล้นความคึกคักเป็นล้านนา,” *คม ชัด ลึก*. หน้า 8
- “โนโพนัม สังกมของคนรักโลก” (2554, 14 มิถุนายน). *กรุงเทพธุรกิจ*. หน้า 23
- บัญญัติ สุขศรีงาม. (2550). *อันตรายที่อาจเกิดจากภาชนะโพนัมบรรจุอาหาร*. ค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2555, จาก http://www.uniserv.buu.ac.th/forum2/topic.asp?TOPIC_ID=1682

ปรียา ครูเกษตร. (2550). *แนวทางการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ทางเลือกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา(รายงานวิจัย)

“เปลี่ยนจากกลบ เป็นระบบที่สะอาด” (2555, 9 กรกฎาคม). *อ่างแก้ว*.

ประกาย ชีระวัฒนากุล.(2550). *การศึกษาความเต็มใจจ่ายเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอากาศในกรุงเทพมหานคร โดยเทคนิคการสมมติเหตุการณ์ให้ประเมินมูลค่า: กรณีศึกษาเขตจตุจักร, เศรษฐศาสตร์มหบัณฑิต, เศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*.

พณา สุทธิพิงศ์. (2554). *การประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมในการปรับปรุงคุณภาพคลองแม่ข่า ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่*. เศรษฐศาสตร์มหบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภราดร ปรีดาศักดิ์. (2547). *หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค*, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เมธสิทธิ์ พูลดี. (2551). *การบัญชีบริหาร (Managerial Accounting)*, กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.

รัชฎาพร ใจมั่น. (2550). *การแบ่งกลุ่มผู้บริโภคภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม*. วิทยาศาสตร์มหบัณฑิต(เทคโนโลยีการบรรจุ) สาขาเทคโนโลยีการบรรจุ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

โรบิน เบด และ ไมเคิล ปาร์กิน. (2548). *เศรษฐศาสตร์จุลภาค Foundations of microeconomics ฉบับสมบูรณ์*. แปลโดย จุฑามาศ ทวีไพบูลย์วงศ์. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.

วิรุณศิริ ใจมา. (2553). *เศรษฐศาสตร์จุลภาค1*, กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีรวุฒิ อิ่มสำราญ, รู้ทันมะเร็ง-มะเร็งจากกล้องโทร. ค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2555, จาก

<http://www.komchadluek.net/detail/20110429/96013/%E0%B8%A3%E0%B8%B9%E0%B9%89%E0%B8%97%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%A1%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B9%87%E0%B8%87%E0%B8%A1%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B9%87%E0%B8%87%E0%B8%88%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B9%82%E0%B8%9F%E0%B8%A1.html#.UDuRzsGTtw8>

วันรักษ์ มิ่งมณีนากิน. (2539). *หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค*, กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุทธิดา กระจ่างทอง. (2555). *การประเมินมูลค่าทางนันทนาการของสวนสาธารณะหนองบวกหาดจังหวัดเชียงใหม่*. เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุพาดา สิริกุดตา. (2548). *การบัญชีเพื่อการจัดการ*, กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.

โสมสกา เพชรานนท์. (2553). *เศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม*, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

ความเต็มใจจ่ายของผู้ประกอบการในการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
ในพื้นที่ถนนคนเดินวันอาทิตย์จังหวัดเชียงใหม่

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการวิจัย 751409 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาของหลักสูตรปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ข้อมูลของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาวิจัย ทางผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะถือเป็นความลับ และจะไม่เปิดเผยในที่ไหนๆ ทั้งสิ้น ขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความในช่องว่างที่กำหนดให้

ส่วนที่ 1 พฤติกรรมการจำหน่ายอาหารของผู้ประกอบการ

1. จำนวนครั้งต่อเดือนที่ท่านมาขายของที่ถนนคนเดินวันอาทิตย์

- 1 ครั้ง 2 ครั้ง 3 ครั้ง 4 ครั้ง (มาทุกสัปดาห์)

2. อาหารที่ท่านจำหน่ายในถนนคนเดิน (ระบุได้มากกว่า 1 อย่าง)

3. ภาชนะที่ท่านใช้ใส่อาหารให้ลูกค้า (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. โฟม 2. พลาสติก 3. กระดาษ 4. ใบตอง
 5. ภาชนะจากชานอ้อย 6. อื่นๆ โปรดระบุ

4. การรับทราบปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมในด้านปัญหาขยะ

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้เป็นข้อความเกี่ยวกับปัญหาเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ ตรงกับความเข้าใจของท่าน

ลำดับ	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ทราบ
1	ประเทศไทยมีความสามารถในการจัดเก็บขยะทั้งหมดได้ 100% โดยไม่มีตกค้างตามสถานที่ต่างๆ			
2	การกำจัดขยะโดยการฝังกลบขยะไม่ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม			
3	การกำจัดขยะโดยการฝังขยะบริเวณใกล้เคียงแหล่งน้ำอาจมีผลให้น้ำใต้ดินเสีย			
4	การกำจัดขยะโดยการเผากลางแจ้งเป็นวิธีการกำจัดขยะที่ดีที่สุด			
5	ขยะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของหนูและแมลงวันที่เป็นพาหะนำโรค			
6	ก่อนทิ้งขยะควรมีการแยกประเภทขยะก่อนทิ้ง			
7	คนเชียงใหม่ผลิตขยะมากที่สุดในประเทศไทย			
8	เทศบาลนครเชียงใหม่ประสบปัญหาที่ทิ้งขยะไม่เพียงพอ			
9	ถนนคนเดินวันอาทิตย์จังหวัดเชียงใหม่เคยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ผลิตขยะมากที่สุดในภาคเหนือ			
10	โพลีเอทิลีนเป็นวัสดุที่ไม่สามารถย่อยสลายได้และก่อให้เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม			

5. ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายของผู้ประกอบการในการเลือกใช้ภาชนะบรรจุอาหารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง ในการเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ท่านเห็นว่าปัจจัยต่อไปนี้สำคัญมากน้อยเพียงใด

ข้อ	ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บรรจุภัณฑ์	ระดับความสำคัญของปัจจัย			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่สำคัญ
1	ราคาบรรจุภัณฑ์				
2	ความสะดวกในการหาซื้อ				
3	การรณรงค์เกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อมโดยภาครัฐ และเอกชน				
4	รูปทรงของภาชนะ				
5	การคำนึงถึงระยะเวลาในการย่อยสลายของภาชนะ				
6	การคำนึงถึงวัสดุที่ใช้ทำมาจากธรรมชาติ				
7	การคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้บริโภค				
8	ความสะดวกในการใช้ของผู้บริโภค				
9	ประเภทอาหารที่ขาย				
10	ปริมาณการขายต่อวัน				

6. รายได้เฉลี่ยของท่านจากการขายอาหารที่ถนนคนเดินวันอาทิตย์ต่อวัน

- ไม่เกิน 2,000 บาท 2,001-4,000 บาท 4,001-6,000 บาท 6,001-8,000 บาท
 8,001-10,000 บาท 10,001-12,000 บาท 12,001-14,000 บาท 14,001-16,000 บาท
 16,001-18,000 บาท 18,001-20,000 บาท มากกว่า 20,000 บาท

7. ต้นทุนทั้งหมดในการขายอาหารที่ถนนคนเดินต่อวัน (เช่น วัตถุดิบ, ค่าเช่า, ค่าภาษีในร้านอาหาร ฯลฯ)

- ไม่เกิน 1,000 บาท 1,001-2,000 บาท 2,001-3,000 บาท 3,001-4,000 บาท
 4,001-5,000 บาท 5,001-6,000 บาท 6,001-7,000 บาท 7,001-8,000 บาท
 8,001-9,000 บาท 9,001-10,000 บาท 10,001-11,000 บาท 11,001-12,000 บาท
 12,001-13,000 บาท 13,001-14,000 บาท 14,001-15,000 บาท มากกว่า 15,000 บาท

ส่วนที่ 2 ความเต็มใจง่ายในการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแทนการใช้โฟม

คำชี้แจง โปรดอ่านสถานการณ์สมมติด้านล่าง เพื่อตอบคำถามข้อ 8 และข้อ 9

สถานการณ์สมมติ

เนื่องด้วยจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีมากในแต่ละสัปดาห์ในบริเวณถนนคนเดินวันอาทิตย์ ได้ก่อให้เกิดปัญหาขยะตามมา โดยเฉพาะ ขยะจากภาชนะใส่อาหารที่จำหน่ายภายในถนนคนเดิน และขยะส่วนมากจะเป็นประเภทโฟม ที่พ่อค้า แม่ค้านิยมใช้เนื่องจากมีราคาถูก แต่ โฟมเป็นวัสดุที่ไม่สามารถย่อยสลายได้ ซึ่งการนำขยะเหล่านี้ไปกำจัดโดยการฝังกลบจะทำให้เกิดปัญหาหน้าดินเสื่อมโทรม หรือการนำไปทำลายโดยการเผาจะก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ สารเคมีจากโฟมที่อยู่ในอากาศจะไปทำลายระบบประสาท ส่งผลให้ผู้ที่ได้รับสารเคมีเกิดการปวดหัว หดหู่ เหนื่อยง่าย และอ่อนเพลีย

ดังนั้นการใช้ภาชนะจากวัสดุที่ย่อยสลายง่าย อาทิ ใบตอง หรือบรรจุภัณฑ์จากชานอ้อยแทนการใช้โฟม เป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถช่วยลดปัญหาการกำจัดขยะที่ไม่สามารถย่อยสลายได้ ซึ่งขยะจากภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ทางเทศบาลสามารถนำไปหมักเป็นปุ๋ยให้กับเกษตรกรชุมชน และการที่ผู้ประกอบการหันมาเลือกใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสามารถสร้างความเป็นเอกลักษณ์ให้กับถนนคนเดิน โดยจะเป็นสิ่งที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมได้ ทำให้ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้

8. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ประกอบการซึ่งมีรายได้มาจากพื้นที่ถนนคนเดิน วันอาทิตย์ ท่านเห็นด้วยกับการใช้ภาชนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแทนโฟมหรือไม่

- เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

9. ราคาภาชนะจากโฟม โดยเฉลี่ยราคาประมาณ 0.50บาท ต่อชิ้น หากจำเป็นต้องใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ท่านเต็มใจที่จะซื้อภาชนะดังกล่าวในราคาสูงสุด..... บาทต่อชิ้น

10. ถ้าสินค้าราคา 100 บาท ท่านคิดว่า ต้นทุนบรรจุภัณฑ์ควรมีราคาเท่าไร

- ต่ำกว่า1บาท 1บาท 5บาท 10บาท 15บาท
 20บาท 25 บาท 30 บาท มากกว่า 30บาท

ส่วนที่ 3 ข้อมูลทั่วไป

11. เพศ 1. หญิง 2. ชาย

12. อายุ ปี

13. ระดับการศึกษาสูงสุด

1. ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า 2. มัธยมศึกษาตอนต้น 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
 4. อนุปริญญา/ปวส. 5. ปริญญาตรี 6. สูงกว่าปริญญาตรี

14. การค้าขายที่ถนนคนเดิน คือ อาชีพหลักของท่าน

- ใช่ ไม่ใช่

15. อาชีพหลัก

1. รับราชการ 2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ 3. ประกอบธุรกิจส่วนตัว
 4. พนักงานบริษัทเอกชน 5. แม่บ้านหรือข้าราชการบำนาญ 6. รับจ้าง
 7. อื่นๆ โปรดระบุ.....

15. รายได้จากอาชีพหลักต่อเดือน

- ไม่เกิน 5,000 บาท 5,001-8,000 บาท 8,001-11,000 บาท 11,001- 14,000 บาท
 14,001-17,000 บาท 17,001- 20,000 บาท มากกว่า 20,000 บาท